

Гарбуз Д. Нові знахідки фітотрофних грибів з Національного природного парку «Гетьманський» // Матеріали XVI Міжнародної наукової конференції студентів і аспірантів «Молодь і поступ біології» (Львів, 27–29 квітня 2020 р.), 2020. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. – С. 52-53.

Гарбуз Д.

**НОВІ ЗНАХІДКИ ФІТОТРОФНИХ ГРИБІВ З НАЦІОНАЛЬНОГО
ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ГЕТЬМАНСЬКИЙ»**

*Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: garbuz.dmytro99@gmail.com*

Harbuz D. New finds of phytotrophic fungi from the Hetmanskyi National Nature Park (Ukraine) // Proceedings of XVI International scientific conference for students and PhD students “Youth and Progress of Biology” (Lviv, April, 27-29, 2020), 2020. – Lviv: LNU. – P. 52-53. — Hetmanskyi National Nature Park was established in 2009 to protect the natural complexes of Vorskla River. There are few groups of fungi were investigated on this territory since 1960: agarics, coprophilous fungi, powdery mildews, rusts. New data about 18 species of phytotrophic fungi collected in September - October 2019 are presented.

Національний природний парк «Гетьманський», що розташований в північній частині Харківського Лісостепу (Сумська обл., Україна), був створений у 2009 р. з метою збереження природних комплексів середньої течії р. Ворскла.

Територія, яку зараз займає національний парк, вивчалася мікологами з 60-х років XX ст. В різні роки А.С. Бухало (1958 р.), В.П. Гелюта (1985 р.) та О.Г. Гаврило (1998 р.) досліджували борошнисторосяні гриби. З 1970-х, продовж 40 років, базидієві макроміцети досліджувала К.К. Карпенко. У 2012 р. Ю.І. Голубцова (Литвиненко) разом із студентом О.В. Холодковим вивчали фітотрофні та копрофільні гриби парку. Незважаючи на це, наявні дані лише частково репрезентують різноманіття грибів території, а багато систематичних та еколого-трофічних груп грибів залишаються недослідженими.

У вересні - жовтні 2019 р. студенти та викладачі кафедри мікології та фітоімунології біологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна здійснили експедицію до НПП «Гетьманський». Частина дослідницької групи зосередилася на пошуках фітотрофних грибів в околицях с. Климентове, Охтирського р-ну. Зразки, що досліджувались в цій роботі, складають живі та мертві частини рослин з ознаками колонізації грибами. Визначення зразків проводили з використанням світлової мікроскопії з наступним їх розміщенням в науковому мікологічному гербарії ХНУ – CWU (Myc).

Загалом в природних фітоценозах парку нами було ідентифіковано 18 видів фітотрофних грибів. Серед них більшість склали представники відділу Ascomycota (16 видів), а решта належить до відділу Basidiomycota (2 види іржастих грибів). Більшість видів є доволі поширеними, проте лише 7 знахідок вже згадувалися в попередніх дослідженнях парку. Це 3 види

борошнисторосяних грибів *Erysiphe adunca* (Wallr.) Fr., *Golovinomyces cichoracearum* (DC.) V.P. Heluta та *Golovinomyces depressus* (Wallr.) V.P. Heluta, іржасті гриби *Gymnosporangium sabinae* (Dicks.) G. Winter та *Phragmidium mucronatum* (Pers.) Schltdl. та сумчасті гриби *Phyllactinia fraxini* (DC.) Fuss і *Rhytisma acerinum* (Pers.) Fr.

Крім того нами було виявлено 11 видів грибів, що не згадуються в публікаціях, присвячених ННП «Гетьманський». До них відносяться: *Arthrinium phaeospermum* (Corda) M.B. Ellis, *Asteromella platanoidis* (Sacc.) Petr., *Botryosphaeria visci* (Kalchbr.) Arx & E. Müll., *Ciboria batschiana* (Zopf) N.F. Buchw., *Coleroa robertiani* (Fr.) E. Müll., *Colletotrichum lilifolium* Ferraris, *Didymella pomorum* (Thüm.) Qian Chen & L. Cai, *Mycosphaerella podagrariae* (Roth) Petr., *Phyllosticta cruenta* (Fr.) J. Kickx f., *Phyllosticta urticina* Garb., *Septoria cf. rumicis*. Субстратами вищезгаданих грибів були листя чи гілочки *Acer tataricum* L., *Aegopodium podagraria* L., *Convallaria majalis* L., *Geranium robertianum* L., *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud., *Pyrus communis* L., *Rumex acetosa* L., *Urtica dioica* L. та *Viscum album* L.

Нові знахідки доповнюють існуючі знання про різноманіття фітотрофних грибів ННП «Гетьманський» та регіону в цілому, але подальше вивчення цієї групи в Харківському Лісостепу не втрачає своєї актуальності.

Роботу виконано під керівництвом О.Ю. Акулова, к.б.н., доцента кафедри мікології та фітоімуннології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.